

Pregó de la Festa de Sant Romà

Pregoner: Salvador Sunyer i Aymerich

Data: 14 de novembre de l'any 1982

Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

Pregó

Digníssimes autoritats, senyores i senyors, dilectes amics tots. No sabia començar aquest immerescut Pregó sense manifestar el meu agraïment al Sr. Alcalde, pels mots, tan exagerats, tant! de la meva presentació. És l'" ex abundantia cordis" de Sant Agustí.

Agraïment per la invitació perquè és tan delicada, tan noble i tan subtil, que passa tranquil·lament com un fregadís d'ales per damunt de les legítimes posicions polítiques de cadascú (- sense oblidar-les ni renegar-ne -) i proclama, rodonament, que Catalunya és de tots i que no és de ningú en particular; que el sagrat nom de Catalunya és i ha de ser sempre com una abraçada cordial i gegantina amb tants colors com l'Arc de Sant Martí, però amb un únic, sol, immens i autèntic batec: el de la pàtria.

Us haig de fer a més una confiança: Vaig acceptar l'encàrrec amb una gran il·lusió, i, per dues raons: per Sant Romà, que és un vell conegut, i per Lloret.

El nom del gloriós Sant Romà, i els seus goigs inefables, em retornen a la meva infantesa: Em recorden el meu pare, a. C. s. quan em duia agafat de la mà o a xai be, sempre a peu, a l'aplec de Sant Romà de Brunyola, de qui el meu pare era molt devot.

Però hi ha un altre retorn més proper en el temps, més íntim, més dolç: el meu retorn a Lloret. Em feia il·lusió de retrobar-vos, de trepitjar la terra on he posat tantes i tan fondes arrels, des d'abans de la transició política.

És pensant en aquest nostre retrobament que m'ha vingut a la memòria aquell passatge tendríssim de l'ODISSEA en què Ulisses, acabats els viatges aventurers, és dut adormit a la seva terra estimada: Itaca. Un cop embarrancada la nau, els mariners, baixen a terra i deixen ULISSES estirat a la sorra perquè "**el son encara el tenia**" diu la versió de Carles Riba. I segueix el text:

*"Mentre això feien ells ...
Ulisses es despertava
del seu son al terror pairal i no el va reconèixer
per l'absència tan llarga..."*

Idea de retrobada i d'agraïment que en paraules d'un poeta del nostre temps, Salvador Espriu, s'aprima, s'afua ens interpel·la i es fa punxant:

*"Quan la llum pujada des del fons del mar
a llevant comença just a tremolar,
he mirat aquesta terra,
he mirat aquesta terra!"*

Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

No diu "he mirat la terra, una terra qualsevol" sinó: aquesta, aquesta terra...

L'he mirada, l'he retrobada, l'he reconeguda, l'he estimada! Perquè els lloretencs, teniu això: us feu estimar!.

Hi he retrobat tantes cares amigues, tants esguards afectuosos, tants alumnes fidels, tants records inesborrables, tants catalans de socarrell Gràcies, doncs, a tots, pel meu retorn a Itaca, gràcies pel meu retorn a Lloret!.

I fet aquest llarg exordi, que era de justícia, permeteu-me que encapçali la meva intervenció amb aquella conegudíssima estrofa amb què Mn. Jacint Verdaguer acaba l'Oda a Barcelona:

*"El teu present esplèndid és de nous temps aurora;
tot somniant fulleja el llibre del passat;
TREBALLA, PENSA, LLUITA, més CREU, ESPERA i ORA.
qui enfonsa o alça els pobles, és Déu que els ha creat!"*.

Deixo de banda el fatalisme post-romàntic i la predestinació pueril del darrer vers, amb les afirmacions del qual no estic gens d'acord, perquè jo crec que qui enfonsa o alça els pobles no és Déu que els ha creat sinó la voluntat o la no voluntat dels seus ciutadans. En Déu no hi ha temps, és d'abans del temps i n'està per damunt. El temps és un invent dels homes, és un engany dels homes! Déu no es juga els pobles a l'alça o a la baixa com una operació de borsa qualsevol... En això Déu no s'hi fica!

Ho deixa a la voluntat dels ciutadans de cada poble.

I en dir "poble" a quin dels significats del Diccionari Fabra ens referim? A quina de les seves accepcions? Perquè això no és solament una qüestió de mots! Això és una qüestió d'identitat!

Ens referim al conjunt dels habitants d'un país, units per vincles naturals i socials?"

"Als habitants d'una ciutat o vila?" .

"Als habitants d'una població que no és ni ciutat ni vila?".

Ens referim, en síntesi, **a la població on vivim o al conjunt de pobles que formen la nostra nació?**

Jo estic parlant de la segona definició encara que, òbviament, el poble com a nació sigui la suma de tots els pobles, petits i grans, on vivim els ciutadans. Estic parlant de la nació com a conjunt dels habitants d'un país i dels vincles naturals i socials que els uneixen.

Som una nació?

El Sant Pare de Roma sembla que no ho sabia o que ho havia oblidat. Hi ha algú a casa nostra que ho posa en dubte; moltes persones de fora ens ho discuteixen; i n'hi ha, fins i tot, que ens neguen el dret a ser-ho. Però no ho han preguntat mai als únics interessats: nosaltres!

Què és una nació? Quines són les seves característiques?

Segons Rovira i Virgili, de qui celebrem el centenari aquest any, els elements que formen la nació són:

Territori, història, raça, llengua, continuïtat de drets i costums, consciència de la pròpia personalitat, voluntat de mantenir-la i desplegar-la, es a dir: ganes de ser-ho!

Elements constitutius que no coincideixen tots en totes les nacions reconegudes. Fins fa poc, per exemple, la nació jueva no tenia territori; ara no en té la Palestina. Moltes nacions no tenen llengua pròpia, etc.

Però és el mateix Rovira i Virgili qui ens dona més tard la definició més bella i més profunda que conec d'una nació concreta, la nostra. Diu el gran patriota:

"Qué es Catalunya?

"Que ho sàpiga tothom, que ho sàpiguen bé els catalans mateixos.

Geogràficament, és una terra!

Històricament, és una tradició.

Lingüísticament, és un idioma.

Espiritualment, és una cultura.

Biològicament, és una nació.

Terra catalana, tradició catalana, idioma català, cultura catalana, nació catalana, això és Catalunya!"

Jo ho resumeixo en cinc paraules! Una nació és:

Un territori,

una llengua,

una història,

una cultura,

UNA VOLUNTAT DE SER (Les ganes de ser-ho de què us parlava!)

I aquest territori, aquesta llengua, aquesta cultura, aquestes ganes de ser, nosaltres els hem de treballar, cadascú en un lloc concret: el meu poble!

Salvador Espriu, fa una simbiosi perfecta entre el poble on viu i el poble Nació. Des del clos limitat, des la immediatesa local, alça els ulls vers la petita pàtria, perfecte itinerari líric entre poble i nació i Nació ... entre Sinera i Catalunya...

Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

*"Quina petita pàtria
encercla el cementiri.
Aquesta mar, Sinera,
turons de pins i vinya,
pols de rials. No estimo
res més, excepte l'ombra
viatgera d'un núvol.
El lent record dels dies
que són passats per sempre".
I més endavant:
"Els ulls sabien
tot el repòs i l'ordre
d'una petita pàtria .. ."*

Petita pàtria, petita nació, petit poble, petit carrer, petita casa! Sí, senyores i senyors, és estimant Lloret, (el poble en minúscules, les seves realitats locals, els seus ciutadans en particular), que estimarem Catalunya! Treballem, lluitem, pensem, esperem i creiem en el nostre poble concret que així sumarem tots aquests esforços per la nació catalana.

I recordeu que som una nació, que ho serem, mentre tinguem la voluntat de ser-ho! S'és una nació quan es té el sentiment de ser-ho!

Ganes de ser-ho, en dic jo!

La primera de les característiques, la més fonamental, sense la qual de res no servirien les altres, és la voluntat de ser.

Tornem a Rovira i Virgili:

Perquè una nació pugui esdevenir subjecte de llibertats, no basten totes aquestes característiques. Cal, indispensablement, que tingui consciència de la personalitat pròpia ... Basta que un poble se senti nació perquè ho sigui!

(Rovira i Virgili).

Què és, doncs, una nació?

Voler-ho ser i proud!

Voler és un acte afirmatiu, una acció premeditada, una actitud constructiva, és posar-se a caminar, és ser-hi, no vegetar-hi "És, en definitiva, comprometre-s'hi en cos i ànima!".

I això és tasca a l'abast de tothom. És tasca urgent i de tots. TREBALLA, PENSA, LLUITA, més CREU, ESPERA i ORA, qui enfonsa o alça els pobles ... és sols la seva voluntat!

No cal ser especialment savi, ni sagaç polític, ni eficaç organitzador, ni ric ric; ni poderós poderós ... senzillament: se n'ha de ser conscient i s'ha de voler. VOLER ÉS PODER!.

Com voleu, doncs, que torni a Lloret i no us felicití per les 40 entitats de tots tipus que acompanyen el vostre Ajuntament en el programa de les Festes de Sant Romà? (Culturals, esportives, cíviques, tradicionals i modernes). 40 agrupacions que irradien catalanitat!

Perquè si les característiques distintives d'una nació són la història, la tradició, la llengua i els costums, les Festes Populars en són la cèl·lula inicial fecundant, en són la quinta essència, són els senyals distintius de la identitat d'un poble, i, en són història, tradició, llengua i costums alhora. Són Festes de tots i per a tots. Neixen del poble i van destinades al poble. Són de tots i no són de ningú. No hi trobareu classes que separin dominats i dominants. Ens han arribat a través dels segles i ens projecten centúries endavant. Són individuals per aportació i col·lectives per destinació. Passen les modes, es marceixen les èpoques, finen els gustos, les generacions es succeeixen sens parar, però la tradició popular roman inalterable com els cicles obligats i repetits mil·lenàriament de la naturalesa ... Les Festes Populars troben bona acollida en tothom perquè són Festes ... i perquè són Populars. Popular vol dir del poble ... el poble nu, sense disfresses, anònim, simple, immediat, el poble que ens retrata Miquel Martí i Pol:

EL POBLE

*El poble és un vell tossut,
és una noia que no té promès,
és un petit comerciant en descrèdit,
és un parent amb qui vam renyir fa molt de temps.*

*El poble és una xafogosa tarda d'estiu,
és un paperet damunt la sorra,
és la pluja fina de novembre.*

*El poble és quaranta anys d'enfilar-se per les bastides,
és el petit defici del diumenge a la tarda,
és la família com a base de la societat futura,
és el conjunt d'habitants, etc., etc.*

*El poble és el meu esforç i el vostre esforç,
és la meua veu i la vostra veu,
és la meua petita mort i la vostra petita mort.*

*El poble és el conjunt del nostre esforç
i de la nostra veu
i de la nostra petita mort.*

*El poble és tu i tu i tu
i tot d'altra gent que no coneixes,
i els teus secrets
i els secrets dels altres.*

*El poble és tothom,
el poble és ningú,*

Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

*el poble és tot:
el principi i la fi,
l'amor i l'odi,
la veu i el silenci,
la vida i la mort.*

El poble sempre ... Pel nostre bé i pel nostre mal.

El poble sempre paradoxal i irrepetible.

El poble on hem nascut, el poble on morirem .

Les Festes Populars són un compendi de les nostres tradicions, de la nostra història, de la nostra continuïtat com a poble, de la nostra cultura i de la nostra llengua! ...

Les Festes Populars són, - per fer-ho ras i curt - escola de civisme, penyora d'autenticitat, fogar de les llibertats individuals i col·lectives, eclosió de respecte per a tots els drets humans, l'expressió més correcta d'autèntica democràcia, forja d'homes, memòria del passat i alçaprem del futur... són la base fonamental i imprescindible d'aquella Catalunya, rica i plena, neta, lliure, desvetllada i feliç,... d'aquella Catalunya lliure i sobirana, oberta al sol i al vent, camí d'Europa, antena de civilitzacions, senyera de llibertats... d'aquella Catalunya que tots anhelem i que va saber reflectir meravellosament amb imatges enlluernadores i un ritme hel·lènic, auster, creixent i electrizant, el poeta gironí Miquel de Palol en el seu poema titulat SALVE, amb la lectura del qual clouré aquest pregó:

SALVE

*Per la joia dels camins, clars de sol, entre oliveres;
per la blava salvatgia dels penyals, vora del mar;
pel silenci dels afraus, i el repòs de les cimeres;
pels vells temples que s'enrunen, i els que ha poc s'han redreçat
Llibertat!*

*Massa sang hi ha en les venes per donar-la al sol i a l'aire;
massa vida hi ha en la terra, per les vinyes i els sembrats;
I el glatir de melangia, i la plàcida enyorança,
no s'és fet pels pins indòmits ni pels vents descabellats;
que els pins volen terra lliure,
i els vents criden, llibertat!*

*I la raça de la terra duu la terra dintre l'ànima;
els seus muscles són de roure i els seus ulls són fets de mar:
té als sentits la pagania de l'aroma de les coses,
i en el front el crisma d'oli, i de vent, i de combat.
Nostra raça és llibertat!*

*Quan tritllegin les campanes en la Pasqua dels Cenobis;
i les viles s'endomassin al miracle ressurgent;*

Ajuntament de
Lloret de Mar

SAMLM
SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

*quan tinguem la fortalesa de la nostra vida antiga;
quan la llengua sigui nostra, i el voler, i el pensament ...
iquin florir, aquesta terra!
iquin florir, més resplendent!*

*I quin goig de viure en ella, tots ardits de glòria nova;
i sembrar sense temença, i collir sens recelar;
I trenar les nostres danses entre branques d'olivera;
I cantar les cançons nostres a la vora de la mar.*

*Dir a l'aire: i "Catalunya"!
I respondre'ns: i "Llibertat"!*

Moltes gràcies!
(Ovació)